

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petto eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Latsvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr

APŠVIETIMAS KARIUOMENĖJE.

Mūs kariuomenės karių švietimas yra pusėtinai apleistas.

Iš pradžių ir toje srityje buvo matoma nemenko gyvumo, buvo jau gana daug įsteigta knyginių, mokyklų, net kursų, buvo daromi švietėjų suvažiavimai ir t. t. Buvo daug veikama ir dar daugiau buvo manoma nuveikti. *Buvo manoma taip sutvarkyti karių švietimas, kad nei vienas jaunuolis, baigęs tarnybą, nepasiliktų tamsiu, nemokančiu skaityti, rašyti, mandagiai apsieti ir t. t.* Tam tikslui buvo, dar ir dabar yra, įsikūrusios švietimo komisijos, kurių pareiga buvo šviesti, auklėti, teikti dvasinio peno mūsų žaliukams miestų ir laukų sūnams.

Tik dabar, kuomet jau galima būtų laisviau kariuomenėje užsiimti kultūriniu darbu tasai darbas yra veik apmirimo stadijoje, nes labai menkai yra kreipjama dėmesio į karių švietimą bei kultūrinimą. Kariai, baigę tarnybą, sugrįžta namon ne šviesesni, doresni, kaip išėjo, bet kartais, tamsesni, žemesnės doros. Man teko matyti labai daug sugrįžusių iš kariuomenės, kurie buvo net daugiau doriniai nupuolę tapę ištvirkėliais (tai tikri faktai!), ir ištvirkimas nuo jų platinasi dar gana dorame, mažai teištvirkusiame kaime. Liūdna tai matyti, bet faktai patys duria į akis.

Kas gi tame kaltas?

Kalti tie, kurie savo blogu pavyzdžiu patraukia ir karius. Juk ne dabar yra žinoma, kad žemesnieji luomai visados žiūri į savo tikruosius ar tik dvasios vadovus, į apsišvietusius, ir visame juos stengjasi

pamėgdžioti. Tat doriniame mūs karių neišauklėjime kalta visa mūs inteligentija.

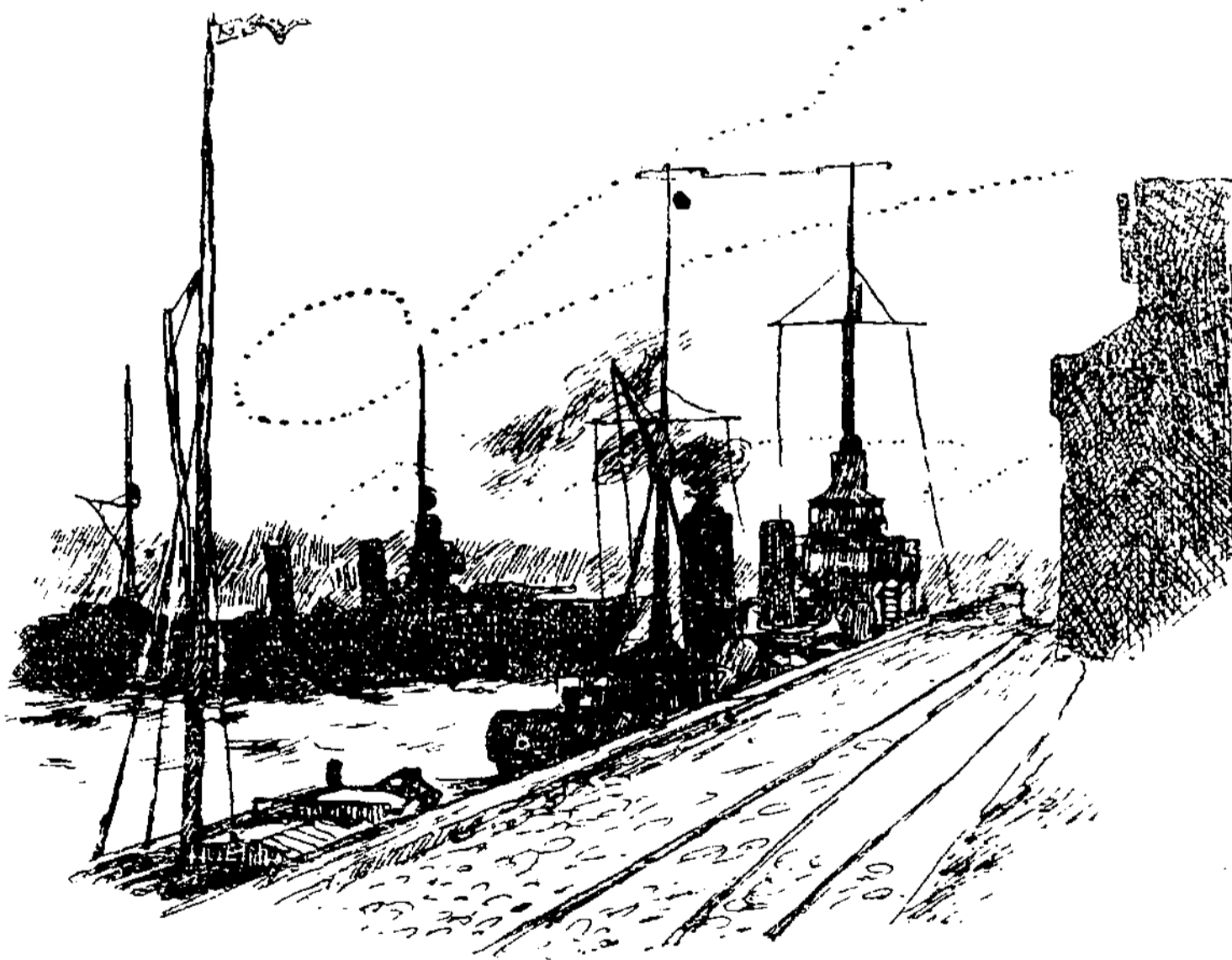
Arčiausia prie karių stovi karininkai, kurių pareiga yra auklėti kareivius ne tik kariniai, bet ir profiniai bei doriniai. Karininkas turi būti tikru kareivio auklėtoju, jo dvasios vadovu, o ne vien „ponu karininku“. Tik dėja, apsidairę pamatome gana liūdną vaizdą: neperdaugiausia rasime karininkų tikrai suprantančių savo pareigas, šviečiančių drąsa, dora

ir pasiryžimu dirbti Tėvynės ir visuomenės naudai, pirmoji eilė išauklėti iš mūs kareivių dorus, šviesius, giliai susipratusius Tėvynės gynėjus bei piliečius. Ar galime šiandien pas mus rasti geresnes švietimui sąlygas, kaip kariuomenėje?

Reikia kuogreičiausiai imtisi griežtų reformų švietimo srityje; reikia šviesti, lavinti mūsų žaliukus, kad, likę neapšviestais iš mažens, bent dabar per tą porą ar pusantrų metų įgytų tiek dvasiniai dorinio peno. Šalia karinių mokslų turi būti pastatytas jei ne

aukščiau, tai bent greta ir bendras apšvietimas. Iš neapšviestų kareivių mes niekad neturėsime tokios kariuomenės, kaip Čekoslovakų kariuomenė.

Apšvietimas ir turi eiti kitokiomis vėžėmis, kaip ligi šioliai buvo. Jei tos srities darbą paims profanai, arba nemėgstantys to darbo, tai ir vaisiai bus menki. Tik dar labiau atstums jaunuolius nuo šviesos bei knygos. Man teko jau ne mažą bendrauti su jaunimu, šviesti suaugusiai ir žinau, kad tasai darbas yra tikrai sunkus. Reikia pažinti viso jaunimo bendrai ar atskiro jaunuolio psichologiją, reikia mokėti prisitinkinti prie jo būdo ypatybių ir t. t., o jei tai nepadarysi,

Klaipėdos uoste.

Kariuomenė yra priemonė tautos idealams pasiekti.

tat viskas bus veltui — nieko nelaimėsi. Delto tai kam rūpi mūsų jaunimas, mūsų ateitis, turi pasirūpinti rengti tinkamų švietimo srityj darbininkų. Sunkus tai, kaip sakiau, darbas, bet esant norui, pasiryžimui viskas galima.

Besirūpinant apšvietimu kyla klausimas: kas pirmoje eilėje turi būti atliekama?

Neabejotina, kad pirmiausia reikia išmokyti rašyti, pasistengti, kad ateityj laike dviejų, pusantrų metų neliktų nė vieno analfabeto. Prie gerų norų, didelių pastangų, tas visai galima. Toliau reik pripratinti jaunuolius pamėgti knygos, kad jie be jų tiesiog apsieiti negalėtų, kad jos būtų jų nuolatiniiais draugais, palydovais. Kas darbavosi jaunimo tarpe, tas gražiai žino, kad tai irgi visiškai galima, tik, žinoma, ne su visais, bet tik su tais, kurie iš prigimimo turi aukštesnę dvasią, gabesni, padoresni ir t. t. Bet gi šitokie jaunuoliai kokią milžinišką įtaką turi į likusį jaunimą!

Lietuva yra ūkininkų šalis, daugiausia jaunuolių yra ūkininkų arba jų dirbančių vaikais. Jie tik laikinai tėra atskirti nuo savo gimtinių dirvų, laukų ir atlikę savo pareigas vėl prie jų grįžta. Todel greta bendro lavinimo labai svarbu supažindinti kareivius — ūkininkų sūnus — kiek galint daugiau su geresne ūkio kultūra. Jie tas žinias, parsinešę iš kariuomenės, praplatintų tarp savo kaimynų ir patys taikintų praktikoje. Čia vėl būtų didelė mūsų šaliai nauda ir šis švietimo darbas šimteriopai apsimokėtų. Pasakysiu dargi daugiau: Kariuomenė kaip tik duoda puikios progos supažindinti tuos ūkininkų vaikus su intensyvesniu žemės ūkiu.

Šiais metais daug kariuomenės dalių atlankė žemės ūkio ir pramonės parodą, kur buvo progos pamatyti daug žemės ūkio mašinų, geros veislės gyvulių ir begalė kitokių naudingų dalykų. Aplankę, pamatė ir jau viskas, gerai jei bent kas paaiškino kam tos, tokios sudėtingos, mašinos vartojamos, bet tuo kaip tik ir neturėtų baigtis. Reikia rengti kuo daugiausia paskaitų iš žemės ūkio mokslų srities, steigti knygynuose žemės ūkio knygų skyrius ir t. t. Prie kareivinių paprastai yra ir plotai nenaudojamos žemės, kuriuos būtų galima sunaudoti praktikos darbams (užvedimui sodo, daržo, darželio, medelyno ir t. t.). Būtų dviguba nauda: ir kariuomenės švietimui ir medžiaginiai pačiai kariuomenei.

Tai yra sunkus darbas, bet vis tik galimas. Kariuomenės švietėjų bei mokytojų paruošimui būtų galima surengti tam tikrus trumpus kursus, kuriuose karininkams ar kitiems norintiems tuo dalyku užsiimti būtų galima suteikti daug reikalingiausių žinių, o tie žmonės, naudodamiesi esama literatūra ir agronomų instruktorių patarimais galėtų mokinti, rengti karius, jei ne visus tai bent norinčius prie kitokios žemės ūkio kultūros. Norinčių lavintis žemės ūkio kultūroje atsirastų užtektinai, nes yra žinomas mūsų liaudies palinkimas šviestis, rimtai galvoti. Karo vadovybė turėtų užlaikyti vieną kitą agronomų instruktorių, kuris važinėtų po kariuomenės dalis, rengdamas paskaitas, duodamas patarimų jau esamiems švietėjams, mokytojams ir t. t.

Iš viso švietimo darbo būtų daug naudos, nes jis ne tik duotų mums susipratusių, aukštos dvasios kareivių, bet žymiai prisidėtų ir prie visos tautos perauklėjimo, delto reikėtų, tuo klausimu labiau negu ligšiol susirūpinti, o kariškai visuomenei plačiau tuo reikalu išsitariani.

J. Lizdeika iš P.

Juozas Žengė.

R U D U O.

I.

Bobų vasara.

Ne pavasaris tų bobų vasara
Nepravirkti džiaugsmo ašara,
Nepravirks ir medis, kaip pavasarį...

Pageltęs parkas vortinklyne draikos.
Nė biškio vėjo.
Tik lapas nejučiomis sudrebėjo, —
Ir mirti laikas...

Dar vienmarškinis bėginėja vaikas,
Dar saulė šilumos neskundžia,
Bet jau su kaupu saikas,
Rytai ruduo šalnas pasiunčia.

Jauna, žvali bobiukė
Bulbyne bulves kapsto
Kitur sijonus mergos pasibrukę
Mėšlyną drabsto.

Gal būtų gera vortinklyne
Kaip vorui patupėti,
Kada mėlsva dangaus mėlynė
Ir saulės noras, tik spindėti.

Gal gera būtų pavėpsoti.
Ir parko lapuos šnarinėti,
Bet laikas lauką suvagoti,
Bet laikas toks, kad sėjus...

Ne pavasaris tu, — bobų vasara
Tu, — ne džiaugsmas, tu — ne ašara
Tik biškis ar nė biškio vėjo,
Tik gelsvas lapas sušnarėjo
Dangus, — tik debesiukais ištaškytas
Ir šalčiuke labas rytas...

II.

Rudens elegija.

Aplink medžius iš ryto
Pageltę lapai kai sugulo
Galva lyg sudaužyta,
Širdy, — lyg susikulė...

Čionai ruduo atėjo: —
Gamta mirčia alsuoja.
Tik darganos, tik vėjai
Krūtinėj muzikuoja.

Žaliavę lapai — mirė,
Darže — šalnos pakąstos gėlės
Ir tu, ir tu galva nusviręs
Jausmuos gi visas išsigėlei.

Aplink medžius iš ryto
Pageltę lapai, kai sugulo
Širdis, lyg išaižyta,
Galvoj, — lyg trūksta šulo.

Aviacijos Viršininko gen. leiten. Kraucevičiaus įspūdžiai iš Čeko- slovakijos.

Mūsų Aviacijos Viršininkas buvo pakviestas apsilankyti į Čekoslovakiją, į kur išvyko rugsėjo 23 d. sykiu su karo lakūnu vyr. leit. Dobkevičiu.

Viršininkas sugrįžęs iš Čekoslovakijos, spalio 1 d. darė pranešimą Aviacijos karininkams iš savo įspūdžių.

Gen. leit. Kraucevičius išvažiudamas nesitikėjo, kad Čekoslovakijoje bus taip širdingai priimtas, bet nuvažiavus į vietą teko patirti iš Čekosl. Krašto Apsaugos Ministerio ir Aviacijos Viršininko vien didžiausį širdingumą ir malonumą.

Čekosl. Krašto Apsaugos Ministeris pareiškė gen. Kraucevičiui, kad aplinkybės, kuriuose dabar randasi Čekosl., verčia juos daugiausia vilčių dėti į oro laivyną ir todėl jie dabar deda visas pastangas suorganizuoti savo aviaciją kiek galint geriau. Nurodydamas savo Aviacijos V - kvi, kad gen. leit. Kraucevičiui būtų duota pilna galimybė susipažinti netik su Čekosl. aviacijos, bet ir visos kariuomenės organizacija, pridūrė, kad lietuviams pas juos paslapčių nesą, kartu prašydamas gen. leit. Kraucevičiaus išreikšti savo nuomonę apie jų aviacijos organizaciją ir pasidalinti su jais savo žiniomis ir prityrimu.

Generolui leit. Kraucevičiui buvo priskirti du karininkai ir susisiekimo patogumui automobilis.

Mūsų karininkai, susipažinę Aviacijos Štabe su organizacijos principais, nuo pat pirmos dienos pradėjo lankyti aerodromus, dalis, įstaigas ir fabrikus.

Iš pat pradžių mūsų karininkai jau galėjo įsitikinti, kad Čekosl. aviacijos reikalai statomi labai rimtai, kad čia aviacija organizuojama naujaisiais metodais, nesivaržant išlaidomis.

Aviacijos mokykla pastatyta labai aukštai. Dabartiniu metu joje mokinas daugiau 100 jaunų karininkų ir savanorių. Norinčių stoti mokyklon tiek daug, kad į ją patenka tik 20% prašančiųjų. Todėl visi lakūnai labai gerai parinkti.

Aeroplanų komplektavimui yra organizuotos valdiškos ir privačios fabrikos. Motorus aeroplanams išdirbinėja vien privačios dirbtuvės. Aeroplanų ir motorų statymas paruoštas labai rimtai, ypatingai gi gerai „ŠKODO“ dirbtuvėse. Visos reikalingos statymui medžiagos pakankamai randasi vietoje. Ne tik tai, kos, bet ir karo metu Čekosl. gali su ištekliu patenkinti visus aviacijos reikalavimus.

Be to mūsų karininkai buvo pakviesti į Karininkų Sąjungą ir ten labai iškilmingai priimti.

Karininkų Čekosl. Sąjunga jau trečius metus gyvuoja. Pradėjusi nuo mažo narių skaičiaus, dabar išaugo į didelę organizaciją, apėmusią beveik visus kariuomenės ir atsargos karininkus.

Svarbiausi šios organizacijos tikslai šie:

Pirmas: auklėti savo narių tarpe vienybės ir patriotizmo dvasią ir lavinti savo narius karo ir bendrojo mokslo atžvilgiais.

Antras: susiartinti su visuomene, išrodyti jai, kad Čekosl. kariuomenė yra sava, gimtoji, kad ji tai ne Gabsburgų kumštis.

Paskutinį tikslą jie siekia organizuodami kariuomenės stovyklose sporto ratelius, į kuriuos įeina be-

veik visa aplinkinė jaunuomenė, neatsižvelgiant į luomus. Be to kariai dažnai rengia paskaitas, vakarėlius, vaidinimus. Jiems tas sekasi, nes dirba labai energingai, negaišindami laiko, siekdami sau pastatyto tikslo.

Mūsų karininkams teko pastebėti, kad net pradedamose mokyklose lankosi kariai, instruktuojami ir duodami patarimų mokytojams apie karišką vaikų apmokymą.

Čekosl. Karininkų S—ga lėšas gauna iš narių mokesnio. Tos lėšos išleidžiamos Karininkų namams, klubams statyti, ratelių sporto įrankiams įgyti, savo laikraščiams ir žurnalams leisti ir tarpusavio susišėlimo fondui didinti.

Toji Sąjunga griežtai bepartvi, tarnauja vien savo tėvynei skiepidama esančios valdžios nusistatymus (valią).

Taip pat gyvuoja ir Puskarininkų Sąjunga, apimdamą vien tikrosios tarnybos puskarininkus. Toji sąjunga jau turi pasistačiusi Pragoje puikius namus, klubą. Abidvi sąjungos dirba ankštuose su savim ryšiuose ir siekia to paties tikslo.

Mūsų karininkams be to dar teko susipažinti su kai kuriais profesūros atstovais ir visuomenės veikėjais. Visi jie labai įdomaujasi Lietuva ir labai simpatizuoja mums.

Mūsų karininkams teko išklausti daug karštų linkėjimų lietuviams ir didelį Čekosl. norą susiartinti su Lietuva.

Tose prakalbose daug buvo minima apie abiejų Tautų bendrumą praeityje.

Kaipo pavyzdį, žemiau dedame Čekosl. Karininkų Sąjungos Pirmininko prakalbą, maždaug šio turinio:

„Ponas Generole! Mes esam labai laimingi, kad tenka mums šiandien Tamstą matyti mūsų tarpe ir sveikinti, kaip draugingos kariuomenės atstovą.

Dar maloniau mums sveikinti Tamstą, kad istorijoje jau buvo jūsų ir mūsų protėvių bendradarbiavimosi įvykių.

500 metų atgal, Vytauto Didžiojo laikais, buvo sujudusios abi tautos susivienyti vokiečių spaudimui ir lenkų pinklėms atremti.

Vienybėje — jėga. Tas priežodis tiko ir tiks lietuviams ir čekoslovakams.

Anais metais bendras priešas stūmė Lietuvą ieškoti draugų ir sąjungininką ir čekų tautos tarpe. Ji lietuvių neapvylė. Čekų ir Moravų didvyriai: Jan Žižka, Vilem Kostka, Jan Sokol ir kiti su savo draugais bendrai su lietuviais mušė priešus vokiečių ricierius. Tada aiškiausiai išreiškė lietuvių - čekų santykius Gusas savo pasveikinimu lietuvių vadui.

Vėliau istorijos keliai išskyrė mus. Lietuvių ir čekų tautų išsivystymas ėjo savotiškais kryptimis, bet visą laiką turėjome bendrą ideją — savo tautų nepriklausomybę. Dabar, būdami laisvi, taip pat turim bendrą ideją — apginti savo nepriklausomybę ir toji ideja turi surišti mus dar ankščiau, ypač bendro pavojaus laike.

Daug metų atgal bendrai pralietas lietuvių - čekų kraujas kovoje su bendru priešu, riša mus bendrai ištikimybei ir broliškumui.

Tų šventų idejų dėliai, Čekosl. Karininkų Sąjunga nori Tamstos asmenyje užmegsti ryšius su Lietuvos Karininkų Kropusu.

Mes tikime, kad nuo šios dienos prasidės ir atsinaujins širdingiausi ryšiai tarp Lietuvos ir Čekosl. karininkų!

Su džiaugsmu keliu taurę už Lietuvos Tautos ir jaunos kariuomenės klestėjimą!

Po prakalbos buvo sugriežtas Lietuvos gimnas.

Prakalba ir gimnas buvo sutikti didžiausiu entuziazmu.

V. I. Šakmanas.

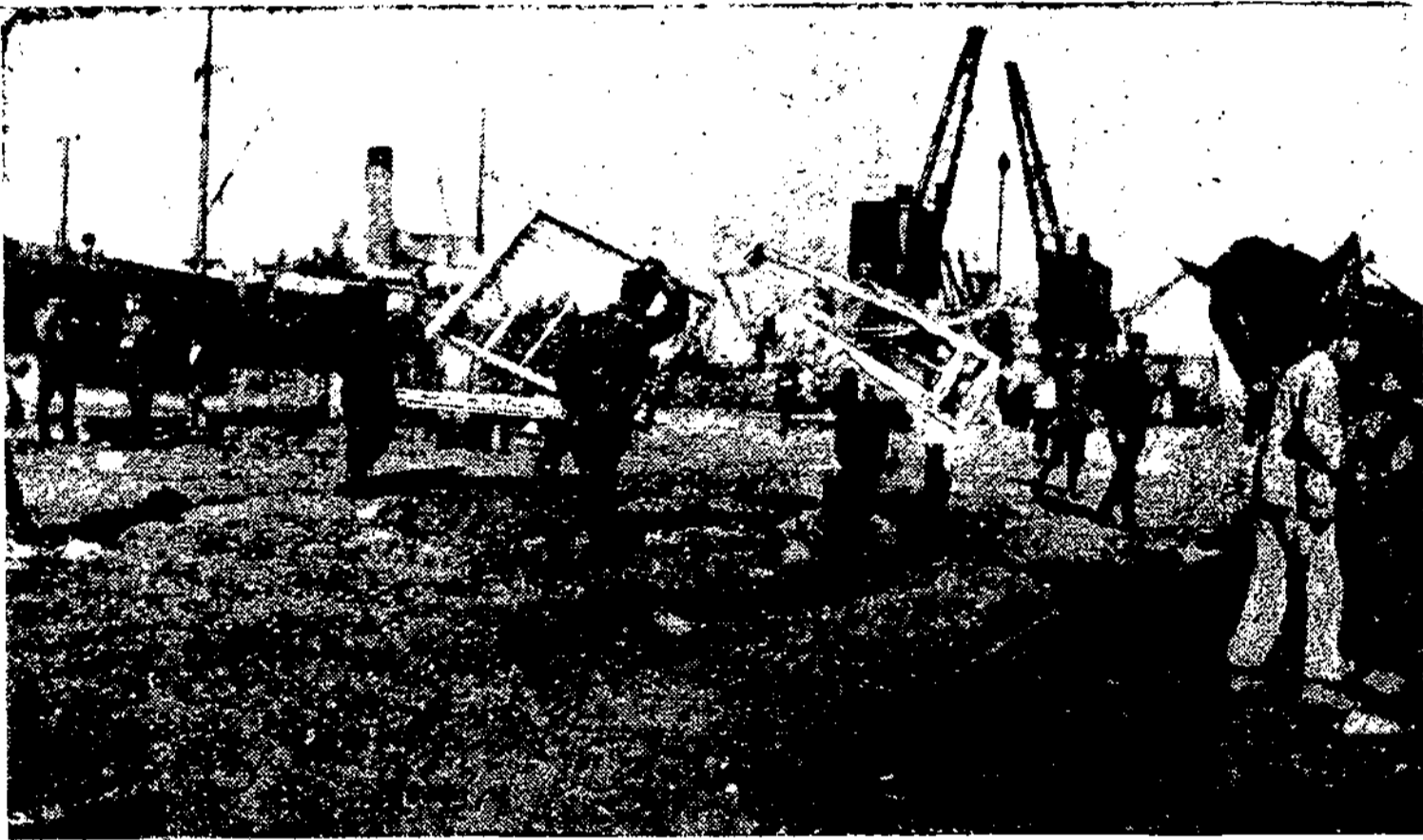
JŪROS DARBAI.

(Žiūr. „Kario“ 16 Nr.).

IV. ADO LAIŠKAS.

Brangus Tėve! Rašau Tau iš tolimos Ispanijos, kur mes papuolėme pravažiavę Finisterio iškyšulį. Čia baigiasi mūsų Europos žemynas. Toliau tik vanduo ir vanduo. be galo ir be krašto kokius kelis tūkstančius kilometrų iki pačiai Amerikai. Pirmiau žmonės manė, kad tikrai čia žemė baigiasi. Kelyje mus užtiko audra. Aprašysiu Tau ją, nors ir labai sunku tai padaryti. Reikia pačiam pamatyti ir ištirti, kad pažinti šią neišsakomai įtemptą garlaivio kautynę su iškilusia audra.

Naktį aš stovėjau tarnyboj prie vairo, kurį aš po išvykimui iš Hamburgo, jau visad atviroj jūroj valdau. Buvo ramu. Laivas lygiai suposi ant plačių vilnių, kurios ir vėjui nutilus dar ilgai bujoja. Mes plaukėme blogomis vietomis. Praplaukė Uessantų salą mes įėjome į neramią Biskajaus įlanką. Vėjui esant, čionai eina vilnys iš viso vandenyno ir atsimušusios į krantą

Jūros darbai: Prancūzų uoste Liarošel 1919 m. kraunamos į laivus prekės gabenti Lietuvon.

vėl atšoksta į jūrą, ir dėl to čia bemaž visuomet neramu. Pusė paros mes plaukėme visai ramiai ir tik naktį, iš pradžių prie aiškaus dangaus, kažkas viršuj sušvilpė. Sausūmėj niekuomet tokio balso nebuvau girdėjęs. Tai prasidėjo vėjo pašnekėsęs su jūra. Vėjas skelbia vandenynui, kad gana jam ilsėtis. Toliau nebegalima tyliai glūdėti...

Iš karto per dangų perbėgo vienas po kito atskirūs debesėliai, vandenij pasirodė vilnys, iš pradžių smulkios, uždengtos, bėgančios viena paskui kitos baltomis šukelėmis, kurias jūroje vadina geriukais. Vis stipriau švilpė viršuje. Daugiau kilo vilnių. Iš karto prasidėjo lietus. Žvaigždės ir mėnulis jau senai pasislėpė už užėjusio iš akiračio tamsaus, sunkaus debesio. Laivas pradėjo keltis ir nusileisti ir ėmė tratėti, siūbuodamas į visas puses. Liko sunkiau vairą valdyti ir mane nuo vairo pakeitė senas prityręs vairininkas, o aš su mūsų bocmanu (laivo darbų prižiūrėtoju ir jūrininkų viršininku), kurį pažadino, nuėjome viršun patikrinti, ar viskas pas mus tvirtai priišta. Kuomet aš rengiaus eiti ant laivo nosies, bocmanas man įsakė pačiam save persirišti virve, o virvę gerai priiše prie laivo ir tik tuomet mane leido eiti. Vėjas vis stipriau švilpė, jo daina darėsi vis baisesnė. Viršuj jau viskas drebėjo. Kuomet aš priėjau prie pačios nosies, vilnys įsiutusia spėka daužėsi į laivo bortą. Laivas dėl šių vilnių puolė atrodė lyg stovįs vietoj ir visai neeinąs pirmyn. Vilnys nuo jo nuplaukė. Aš užtrukau, žiūrėdamas į šį vaizdą. Bocmanas rūščiai mane pašaukė ir išbarė, sakydamas, kad audros pradžioj negalima stovėti ir žiopsoti, bet reikia dirbti, kad paspėjus laiku, kas reikalinga padaryti. Praleisto čia laiko nesusgrąžinsi. Nedaugiau pusės valandos praleidome su juo dirbdami, o jūra jau tiesiog virė virė. Pabaigus darbą, bocmanas mane pašaukė ant spardeko (viršutinis antlūbis) ir sako: Žiūrėk, ką daro vilnys! Matai kokią jos turi spėką! Matai: vanduo tuojau eis per bortą ir tuomet jau nebegalėsi eiti ten, kur tu ką tik dirbai.

Vyr. pusk. Zaranka.

Mano atsiminimai iš Lietuvos karų.

(Žiūrėk „Kario“ 42 Nr.).

Mūsų artilerija irgi netylėjo ir smarkiai šaudė prieš pozicijas. Priešas sėdėjo senuose rusų apkasuose palei mišką. Galų gale mes, eidami, griūdami ir lipdami per apkasus, duobes, vielas ir dideliausią žolę, kuri buvo sulig žmogaus didumu, suėjome į senus vokiečių apkasus. Toliau eiti negalima buvo, nes priešaky daugiau apkasų jau nebuvo. Buvo tik rusų apkasai palei mišką, kuriuose ir sėdėjo bolševikai. Mes, sulindę į apkasus, pradėjome tarškinti iš šautuvų ir kulkosvaidžių, šaudydami salvomis ir po vieną.

Čia mums būnant gavom žinią, kad mūsų karininką Elisėjevą sužeidė į ranką. Jis buvo pat kairiajame mūsų kuopos sparne, ir kažin kodėl iškėlęs ranką ja mosavo, taigi tada ir teko jam į delną kulka. Jo vietą užėmė kulkosvaidžių komandos karininkas, kurio pavardės neatmenu. Mokamąją kuopą bolševikai smarkiai puolė, bet jinai juos sulaukė. Į dešinę nuo mus buvo penkta kuopa. Apkasais atėjo pas mus penktos kuopos vadas karininkas Žukauskas su savo viršila Valoniu. Abudu buvo narsūs vyrai ir kareiviai juos

labai gyrė; labiausiai karininką Žukauską. Jis irgi buvo sužeistas į delną, bet kuopos nepaliko. Jie du apžiūrėję mūsų pozicijas, grįžo atgal į savo kuopą.

Visą laikąėjo smarkus šaudymas iš abiejų pusių, iš visų rūšių ginklų. Apie pietus atėjo vienas Šiaulių bataliono būrys ir užėmė apkasus, mūsų gi abiems būriams, — pirmam ir antram — atėjo įsakymas grįžti į Alukštą, prie voros viršininko, tik savo kulkosvaidžius palikti, kuriems nebuvo poilsio. Mes taip pripratome prie tų visų sprogstančių ir švilpiančių kulku, kad nekreipėm jokios dėmes į jas daugiau ir vaikštinėjome be jokios baimės,

Taigi atėjus įsakymui eiti pas voros viršininką, mes slėniais, grioviais ir apkasais atėjome į Alukštos miestą, kur prie sugriautų mokyklos mūrų vakar buvom sustoję. Ten radom voros viršininką su trečiu būriu. Čia buvo dar keli mobilizuoti mokamos kuopos inteligentai. Mums voros viršininkas, karininkas Vidugiris, pranešė, kad tuojau atveš duonos. Privežti valgių buvo sunku, nes kelias kuriuo reikėjo važiuoti ar eiti, buvo gerai matomas priešui ir tik reikėdavo kam nors pasirodyti, kaip bolševikai tuojuos siųsdavo artilerijos dovaną. Mes tuojuo pamatėm atvažiuojantį nuo kalno vežimą. Arklis lėkė nesiekdamas kojomis žemės. Ir štai pasigirdo iš užo miško šūviai ir švilpdami pralėkė per mūsų galvas ir šone vežimo

Vėjo pūtimas buvo toks stiprus, kad prisėjo už ko nors laikytis, kad išstovėt. Štai ateina ant mūsų labai didelė vilnis, kokios dar nebuvo. Garlaivis pasikelia ant jos. Nespėjo ji dar nueiti, garlaivis sunkiai puola nuo jos viršūnės žemyn ir nespėja dar pasikelti, kaip užaina nauja, dar didesnė. Ji negailestingai užgauna nusilenkusį priešininką. Garlaivis neturi spėkų atmušti smūgi. Jo spėkos išsekė kovoj su pirmosiomis, o naujų jėgų jis dar nesuskubo prisirinkti. Ir štai žiaurus priešininkas keliasi prieš jį ir žiūri iš viršaus į savo auką. Kvapą man užėmė, kuomet aš pamačiau, kaip toji siena tikrai lyg gyva būtų užsivertė ant mūsų vargšo garlaivio. Pasidarė siaučiantis vandenkritis su daugybe vandensukurių. Vargas tam, kuris papuls ant kelio tokios laimėtojos vilnies. Čia nėra išsigelbėjimo. Aš supratau delko mane bocmanas barė, kuomet aš užsižiopsojau, stovėdamas, kaip tik toj vietoj, kur dabar siautė vilnys, tas gaivalingas gamtos reiškinys! Vanduo savo įsiutusiam bėgime laive užliejo viską, kas tik jai pakelyje pakliuvo. Godžiai jis grobia viską pakelyje ir nusineša aukų į neprisotinamą jūrą. Aš užmiršau ant laivo nosies vieną storą lentą, paliktą ten nuo mumis išardyto patilčio, nuo kurio mes tam tikromis kablo ietimis gaudėme delfinus. Tu, tėve, būtum matęs, kas su ja pasidarė! Vilnis pakėlė ją, pagrobė ir nusinešė. Aš ją aiškiai mačiau ant vilnies skiauturio. Ir štai skiauturas nusileido žemyn ant stiebų ir straigų. Kuomet iš naujo vanduo pakilo, aš pamačiau tik vienas lentos aplaužas, vandeniui nuplaujamas nuo garlaivio į apsupančią mus siaučiančią ir judančią tamsumą. Dideliu triukšmu vilnis daužosi į kiekvieną daiktą arba jį daužo, viską ardo. Štai del ko mes prieš išplauksiant į jūrą taip rūpestingai viską priraišio am. Štai del ko bocmanas dabar pasiuntė mane patikrinti ar neatsirišo kas laike ramios giedros, laike darbo kelionėje.

Vanduo stengiasi įeiti į bet kokią skylutę, spėka veržiasi pro visokius plyšius į laivo vidų.

Štai del ko mes taip rūpestingai viską uždarėm prieš išplauksiant jūron. Aš iki šios dienos negalėjau įsivaizdinti kokia vilnių spėka.

Vėjas vis labiau stiprėjo. Galų gale, prieš rytą vilnys tapo tiek didelės, kad viena jų užgriuvo ant

mūs iš dešinės ir iš nosies tokia spėka, kad jos smūgis sudaužė į smulkius šipulius vieną mūsų laivelį. Iš laivelio liko tik vieni virvių kašneliai, ir kablai, kuriais laivelis buvo pririštas. Kapitonas buvo priverstas dar pasukti į dešinę, kad atsistoti visai prieš vėją, nors tai ir buvo mums truputį iš kelio. Garlaivis sunkiai varėsi pirmyn. Visą laiką straigė tai atsidurdavo į viršų, kuomet kormas (užpakalinė laivo dalis) pasikeldavo ant vilnies ir nesutikdamas vandens priešinimosi smarkiai sukosi, tai iš naujo puldavo į didelę gelmę ir tuokart sunkiai dirbo. Tokios netikėtos permainos labai kenksmingos mašinoms, kadangi audros laike mašinoms tenka smarkiai dirbti. Po tokių įvykių atplaukus į uostą, kai kada tenka mašinas išardyti į dalis ir pataisyti.

Trys paros tęsėsi audra. Laivas palengva plaukė pirmyn ir mes trijų dienų laike mažai tenuplaukėme. Tikrai ketvirtą dieną audra nurimo. Dangus iš naujo nusiblaivė, bet vilnys dar ilgai mus mėtė į visas puses kol mes priplaukėme stebūklingą Ispanijos kampelį, iš kur aš ir rašau tau šį laišką. Sustojom Kadikse pasiimt anglių, kurių atsargą išbaigėme audros metu.

Mylintis Tave sūnus A d a s.

Jūrininkas D.

— Kada žmogus vienon skylėn įlenda, o per 3 išlenda?

— Marškinius užsivilkdamas.

Karo Mokslo Draugija.

Šiomis dienomis įvyko pirmas Karo Mokslo Draugijos Centro Valdybos posėdis. Anksčiau nebuvo galimybės pradėti veikti dėl vasaros atostogų ir rudens pradžioje buvusių manevrų.

Valdybos nariai šiaip pasiskirstė savo pareigomis: Generolas Radas-Zenkavičius — pirmininkas, pulk. Žukas — pirmininko padėjėjas, majoras Biržiška — išdininkas, kapit. Steponaitis — sekretorius.

Valdybos posėdyje priimtas draugijos statutas. Aptarta kai kurių sekcijų veikimas, kuriomis numa-

sprogo dirvoj keli sviediniai, paskui dar keli atlėkė, bet visi sprogo užpakaly vežimo ir arklys putodamas atlėkė prie mūro. Jis sunku buvo ir sustabdyti. Mes gavom tik tai duonos ir daugiau nieko.

Čia dar buvo keli gyventojai. Viena šeimyna gyveno mokyklos rūsyj. Kaip tie žmonės čia gyveno, aš nesuprantu. Tamsiam rūsyj, be jokių daiktų, tik keli indai ir keli skarmalai ir tai, kas buvo ant nugaros. Kitos dvi šeimos gyveno netoli nuo mokyklos molio ir akmenų namelyje. Tos šeimos turėjo po karvutę ir nedidelius darželius su bulvėmis ir kitomis daržovėmis. Taigi aš, gavęs baltos duonos, nuėjau į tą namelį ir pamaniau baltą duoną į pieną. Tuo aš ir pavalgiau. Visa gi kuopa pavalgė tik duonos.

41. Nuo mirties išsigelbėjus.

Vadas trečią būrį išsiuntė į liniją, o 1-mas ir antiras būriai liko čia pat. Atsilikę vieni atsigulė, kiti nusivė kojas, kad išsidžiovinti autus, nes iš ryto visi labai sušlapom nuo rasos ir duobių, į kurias iš netyčių pakliūdavam. Aš pasiklojau šinelį, pasidėjau šalimais šautuvą ir šovinynus, atsiguliau ir greit užmigau. Bet neilgai gavau miegoti. Per miegą užgirdau baisų triukšmą ir tuojau mane pradėjo kelti, šaukdami, kelkis! Bėk iš čia! Bolševikai mus iš artilerijos apšaudo. Aš greit pašokau, apsijuosiau šovinynais ir nusitvėręs šau-

tuvą su šinelium, įėjau į rūšį. Čia aš pasidėjau žemėn šinelį su šautuvu ir priėjau prie viedro vandens atsigerti. Tuo pačiu momentu, kai aš sėmiau vandens, vėl sviedinys krito ir sprogo toj pačioj vietoj, kur aš ką tik gulėjau, kiti gi pataikė į mūrus pakeldami didžiausį debesį kalkių ir atplėsdami kelias plytas. Viena plyta pateko voros viršininkui į pakaušį ir gerokai į aptrenkė. Jis ilgai skundėsi, kad galva jam skauda. Čia pat stovėjo arklys su mokamos kuopos duonos vežimu. Tą arklių biski sužeidė į šlaunį ir arklys išsigandęs pasileido su visu vežimu ir duona lėkti keliu mėtydamas iš vežimo duoną. Aš gi, šoviniui sprogstant toj vietoj, kur aš prieš tai kokią pusę minutės gulėjau, kaip buvau pasilenkęs ant viedro, tai čia pat prie viedro ir pritūpiau. Po sprogimo atsikėlęs ėmiau ieškoti puodelio, kurį turėjau rankose, vandens besemdamas, bet niekur negalėjau jo rasti, tačiau kai besidairydamas pažiūrėjau į viedrą, tai pamačiau puodelį viedre gulintį. Tai, mat, aš pritūpdamas, pats iš išgąščio nejausdamas, paleidau puodelį iš rankos į viedrą. Čia pat stovėjo ir vienas kulkosvaidis. Jį sproginimas persukė į šoną ir sugadino vieną plunksną. Kulkosvaidininkai turėjo darbo, kol jį sutaisė. Betgi reikėjo gelbėti jį duoną, kurią arklys baigė mėtyti iš vežimo. O kadangi duona buvo mokamos kuopos, tai voros viršininkas liepė kam nors iš buvusių čia mokamos kuo-

tyti organizatoriai: 1) taktikos sekcijai — pulk. Boleckis, moralio auklėjimo gen. Radas-Zenkavičius, istorijos — majoras Biržiška, ekonomikos ir karo statistikos — kap. Steponaitis, juridinės—karo vald. Grigaitis, sanitarijos — gydytojas pulk. Ingelevičius, bibliotekų ir bibliografijos — majoras Ružancovas. Norintieji dirbti sekcijose turi kreiptis į čia nurodytus organizatorius. Adresas: Karo Mokslo Skyrius, Kaunas, Laisvės Al. 12.

Artimiausioj savaitėje įvyks pirmutinė paskaita, kurią laikys pulk. Žukas.

— *Kas laike pietų yra reikalingiausias?*

— *Burna.*

Karo chronika.

Iš visu..

— **Pietų-Slavija.** Visi aukštieji karininkai, kurie tarnavo austrų-madžarų kariuomenėje, [paleisti iš pietų-slavų kariuomenės. Priežastis: šitie karininkai norėjo aktyviai dalyvauti nepriklausomosios Chorvatijos įkūrimo. („Polska Zbrojna“ 260 Nr.)

— **Suomija.** Neseniai pasibaigė dideli manevrai. 3 divizija užėmė gynimosi poziciją arti Dawiedstadt, 2 divizija gen. Vetzler komanduojuo ją puolė. Manevruose dalyvavo ir šauliai „Skyddskär“ pulk. Prokopo vedami. („P. Z.“ 260 Nr.)

— **Ispanija.** Keliaujamajame Afrikos (ispanų kariuomenės) korpuse užregistruota 10 džumos mirtinių susirgimų.

— **Norėjo pabėgt su svetimu aeroplanu** Rusų Vrangelio kariuomenės pulkininkas Laikovas susidraugavo su serbų karininkais ir vieną gražią dieną gavo leidimą palakioti ant aerodromo. Pulkininkas pasikėlė su savo draugu ir daugiau nebegrįžo. Jis išlėkė į Rusiją. Bet motorui pagedus priverstas buvo nusileisti Rumunijoj 20 klm. nuo Rusų sienos. Aeroplanas gražintas Serbijai. Taip dėkingi Vrangelio sūnūs atsimoka už vaišes.

(„Polska Zbrojna“ 262 Nr.)

— **Aukštosios Lenkijos Karo Mokyklos** (Gen. Št. Akademijos) 2 metų kursą 1923 m. baigė: 3 papulkininkai, 11 majorų, 32 kapitono, 5 rotmistrai ir 9 poručikai, viso 60 karininkų. Iš jų 27 „labai gerai“, 25 „gerai“ ir 8 „pakankamai“.

Prie tos pačios mokyklos 1 metų mokyklos mokslo papildymo kursą baigė: 4 pulkininkai, 13 papulkininkų, 20 majorų, 15 kapitono ir 3 rotmistrai, viso 55 generalio štabo karininkai.

(Dziennik Personalny 63 Nr.)

— **Manevrai.** Rugsėjo 18 d. rajone Zegrz — Serock — Neselsk įvyko Lenkų 1-sios armijos korpuso manevrai, kuriuos vedė kariuomenės inspektorius gen. Żeligovskis. Manevruose buvo prezidentas, karo ministeris, generalis štabas ir visų kitų valstybių karo atstovai.

— **Lenkų intendantų laida.** Įvyko pirma paprasta intendantų laida iš Aukštosios Karo Mokyklos intendantūros skyriaus. Dviejų metų kursą užbaigė: 11 majorų, 28 kapitono ir 1 poručikas.

— **Dainos Lenkų kariuomenėj.** Karo ministeris leido kareivinėse dainuoti Lenkijos mažųjų kalbomis, tik gatvėse rikiuotėje būtinai turi dainuoti lenkų kalba. Be to įsakyta dalių vadams, pridaboti svetimomis kalbomis dainas, kad jos nebūtų priešingos lenkų dvasiai. („Polska Zbrojna“).

— **Lenkų labui.** „Polska Zbrojna“ praneša, kad yra gandų apie Čekoslovakijos Tautos Apsaugos Ministerio p. Udržalo dimisiją. Manoma, kad jo vietą užims generolas Gaida, kuris laikomas griežtu lenkų priešu.

— **Pietų Slavijoje** įsteigta krašto gynimo taryba, kurios tikslas pirmiausia peržiūrėti kariuomenės aprūpinimo klausimus. Kariuomenės organizacija vis tobulėja. 4 armijos priskaito, kiekviena po 3,5 divizijas, vieton 16 divizijų, be to turi nemažai reikalingos specialės kariuomenės. Ginklavimas vis dar ne pilnas ir įvairus. Neturėdama savos ginklų pramonės P. Slavija priversta naudotis užsienio išdirbiniais, būtent prancūzų ir čekoslovakų, kas brangiai atsieina.

— **Perregistravimas buvusių karininkų ir valdininkų.** Kad turėti tikrų ir smulkių žinių, kiek Sovietuose randasi karininkų ir valdininkų, tarnavusių

pos mobilizuotų studentų pavyti arklį ir surinkus duoną atvažiuoti atgal. Bet iš studentų niekas nepasijudino, tai tada vadas paklausė pas mus, kas pagaus arklį su vežimu ir jį čia sugrąžins. Aš ką tik norėjau išsižioti, kad aš, bet mane pralenkė kitas, ir pirmas suriko „aš“. Tai buvo Tujanskas iš Kedainių miesto. Arklys kiek pabėgėjęs, pradėjo žingsniuoti, taigi Tujanskas greit jį pavijo, surinko išmėtytą duoną ir sugrįžo su arkliu ir vežimu.

Bolševikai irgi nustojo šaudę. Ant linijos visgi tarškėjo kulkosvaizdžiai, šautuvai, sprogo granatos ir šrapneliai ir mokamai kuopai negalima buvo pristatyti duonos ir ji visą dieną buvo nevalgusi. Bolševikai, matyti, buvo, suradę mūsų artileriją, todėl kad mūsų artilerija nutilo ir po kiek laiko pradėjo šaudyti jau iš kitos vietos.

42. Vėl atgal del judeničių ir latvių nerangumo.

Vado pasiūstas aš atėjau prie gurguolių. Čia aš gavau išgirsti, kad bolševikai užėjo mūsų užpakalin ir dabar randasi Bebrinėj, kuri buvo iš čia už 12 kl. Atsitiko tas šitaip: mūsų patį kairijį sparną saugojo „Žalioji latvių armija“ ir Judeničio būrys, bet jie pražiopsojo ir leido bolševikams persikelti per Dauguvą ties Dvieta dvaru; bolševikai persikėlę, kad užspirgino

mūsų sąjungininkams, tai šie į visas šalis išlakstė. Tada bolševikai nekludomi atėjo ir sustojo Bebrinėj, kuri nuo Dvieta buvo irgi 12 kilom.

Aš pakalbėjęs kiek grįžau Alukšton. Čia irgi jau buvo sužinoję apie šitą dalyką ir visi nerimavo. Atėjęs aš įlindau į rūsį ir atsiguliau tarp kitų ant žemės. Pabudau nuo kaž kokių dėjavimų. Tai dėjavo atneštas nuo linijos trečio būrio kareivis Vilkonis, sužeistas į vidurius. Jis baisiai dėjavo: „Jėzus, Marija! ratavokit! neišlaikysiu! ratavokit“ Šitie dėjavimai man pasidarė kaž kodėl baisūs nakties tamsumoje. Aš atsikėliau ir išlindau iš rūsies. Buvo tamsu. Tik begalinė šviesių žvaigždučių daugybė žibėjo tamsiame danguje. Pūtė nedidelis vėjelis, kuris išvaikė mano miegą. Sužeistą nuvežė ratais.

Buvo gautas įsakymas prisirengti, nes pirma vali nakties buvo manoma pulti bolševikus. Paskutinį smūgį norėta duoti bolševikams nakties tamsumoje. Taip išbuvom, vaikštinėdami kiek laiko. Paskui Vidugiris pasišaukė raitelį, davė jam nuvežti pranešimą į štabą ir dar žodžiu įsakė pasakyti, kad nebegalima laikytis, nes šovinių pritrūko ir visi baisiai nuvargę. Praėjus kiek laiko atėjo raitelis su įsakymu atsitraukti. 1-moj val. nakties. Tada voros viršininkas įsakė raiteliui joti prie vežimų ir įsakyti jiems patyliai atvažiuoti. Čionai, o kitą kareivį nusiuntė į liniją pas mokamą ir

senojoj caro armijoje, Kolčako, Denikino ir Vrangelio, ir taip pat gyvenusių baltųjų užimtuose kraštuose, kurie netarnavo raudonoj kariuomenėj, nuo spalio 15 d. visus čia minėtus mano perregistruoti.

— **Del neteisėto nešiojimo karo žymių.** Dažnai pasitaiko, kad skiriamą raudonajai kariuomenei ir laivynui uniformą arba ir pasižymėjimo ženklus, nešioja asmens, neturintieji teisių jų nešioti. Atsižūrint į tai nutarta tokius bausti iki 50 aukso rublių pabaudos ir žymių atėmimo, šią gi bausmę įtraukti į baudžiamojo kodekso straipsnius. (Dni, 23-X-12).

— **Beraščių mokymas Sovietuose.** Rev. karo taryba išleido įsakymą, kuriuo įvedama prie būtinų užsiėmimų beraščių naujokų mokymas rašto, einant Vciko nustatytu pagrindu.

(Nakanune, 23-X-12).

— **Konstantinopolyj** įvyko iškilmingas karo akademijos atidarymas.

— **Rusai** užsakė Angluose 50 orlaivių. Pirmieji orlaiviai jau esą pakelyj. („Prager Presse“).

Greičiausia bus tai ne karo orlaiviai R e d.

— **Laukiama sukilimo Lenkuose.** Radio praneša, kad Lenkijoje laukiama kairiųjų liberalų sukilimas. Lenkų vyriausybė koncentruojanti tvirtas kariuomenės jėgas aplink seimo rūmus.

— **Didelis parako sandėlio sproginimas.** Spalio 13 d. įvyko sproginimas Varšuvos tvirtovės svarbiausiame parako sandėly, kuriame buvo 40 vagonų italų artilerijos parako. Sunaikintos kareivinės, 6 tvirtovės trobesiai ir vienas fortas. Iki šiol priskaitoma aukų: iš karių 400 žm. ir civilių 350 žm. Daug dar tebėra neatkasta iš po griuvėsių. Spėjama, kad viso aukų bus užmustų ir sužeistų iki 1000 žm. Sproginimas, kaip valdžia skelbia, padarytas tyčia. Valdžia norėjo šią kaltę suversti kairiesiems ir juos apjuodinti, bet kairieji meta šią kaltę valdžiai, būk šis sproginimas padarytas tų, kurie apsigovę, norėdami paslėpti vogimo žymes, išsprogdino sandėlį.

— **Karo fakultetas.** Maskvoj išspręstas klausimas apie įkūrimą orlaivyno akademijoje karo fakulteto. Sekančiais mokslo metais bus įsteigti du fakultetai: inžinerijos ir karo. Karo fakultetas išleis aviacijos aukštosios vadovybės sąstatą. Spalio 15 d. atidaromi

orlaivyno akademijoje mokslo metai. Bus priimta 25-30 klausytojų. („R u l“ X-20).

— **Bulgarijoj** laik neseniai numalšinto sukilimo nukentėję 10.000 žmonių.

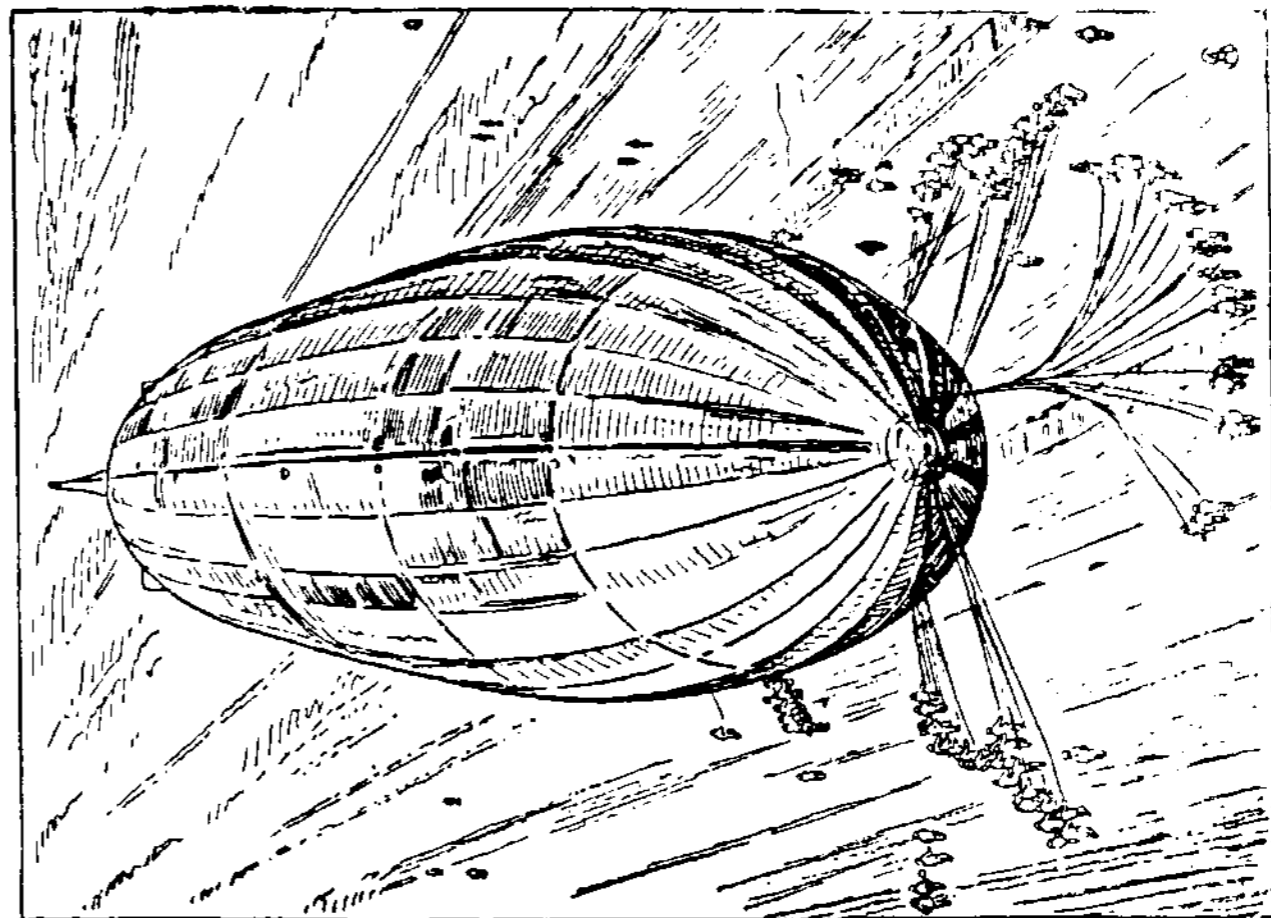
— **Dubline** (Airijoje) vėl prasideda neramumai. Mieste užmušta 20 žmonių.

— **Latvijos karo ordenu** „Lahtschplehsis“ taryba svarsčiusi klausimą apie apdovanojimą tuo orde nu kai kurių estų, suomių, lietuvių ir čekoslovakų karių.

Iš „Įsakymų Kariuomenei“.

Vykstantiems teismo reikalais. Kariams siunčiamiems sulig teismo organų pakvietimų tardymo ar bylų nagrinėjimo reikalais laikinai išdavinėti pravažiamui gelžkeliais ir laivais „kariams važiuoti leidimus“, o ne „papigintam pravažiamui liūdymus“.

Kar. Įsak. 183 Nr. 5 § iš 1923-X-12 d.

Didžiausias Amerikos orlaivis (balonas) Z. R. I. išlekiantis iš oro laivyno uosto Lakehurst. Balone telpa 60.000 kubikinių meterių dujų (helium), orlaivio ilgis 210. didžiausias plotis 24 meterių. Orlaivis varomas 6 motorų po 300 arklių jėgos kiekvienas, aptarnaujamas 34 įgulos žmonių. Greitumas 100 kilometrų į valandą.

mūsų kuopą su įsakymu irgi patyliai apleisti pozicijas, kad bolševikai nepajaustų, tik pirma ant rankų išnešti kulkosvaidžius. Bolševikai gi tur būt jausdami savo laimėjimą, traukė nakties tylumoje savo „Marselietę“.

Pagalios atėjo mūsų kuopos kareiviai nuo linijos ir atvažiavo vežimai, į kuriuos ir sudėjo kulkosvaidžius. Aš sėdėjau ant akmens ar plytos atsirėmęs prie sienos, nosimi lasinėdamas. Tik staiga užgirdau smarkų kulkosvaidžio tarškėjimą. Tai mokamos kuopos kulkosvaidis šaudė, maskiruodamas mūsų atsitraukimą. Dauguma mokamos kuopos kareivių buvo jau čia. Tik nedidelis būrelis su vienu kulkosvaidžiu buvo likęs atsiraukimo pridengimui. Mes jų nebelaukėm, bet išsirikiavę po keturius iškeliavom iš Alukštos Liudvinavo linkni. Vienas vietos gyventojų, pasiėmęs arklių išjojo su mumis. Pusiau kelyje tarp Alukštos ir Liudvinavo buvo du ežerai. Čia mes sustojom ir tuoj visa kuopą sukrito iš nuovargio ant šaltos žemės. Užpakalyj mūsų kuoposėjo mokama kuopa su savo vadu Dragunevičiu. Mūsų vadas, kuris buvo ir voros viršininkas, pareikalavo iš mokamos kuopos 22-ųjų žmonių palikti užtvoroms prie ežerų. Dragunevičius tik iškėtė rankomis į šalis ir pasakė, kad nežinaš, ką ir bedaryti ir negalys žmonių duoti, nes neturjs. Tuom tarpu pasivijo ir likusieji mokamos kuopos kareiviai su kulkosvaidžiu ir puskuopio karininku

Gofmanu. Jis tuojaus sustatė visą kuopą ir paklausė, kas mažiau nuvargęs, bet niekas neatsiliepė. Tada jis paskyrė iš 1-mo būrio 11 žmonių, iš antro 7 ir iš trečio 4 žmones, nes reikėjo trijų sargybų. Viena sargybą iš 11 žmonių pastatė priešakyj ežerų, kitą iš 7 pastatė tarp ežerų, o keturius pastatė už ežerų ir tada mes keliavom toliau.

43. Nemigę, nuvargę ir bolševikų vejami.

Kai atėjome į Liudvinavą, jau buvo visai šviesu. Čia mums davė daržinės viršų, kur dar buvo šiaudų ir mes sugulę tuoj užmigom, kaip užmušti. Kai mus pakėlė, tai saulė jau buvo patekėjus. Prikėlė vien mūsų 2-trą būrį. Rytas buvo apsiniaukęs. Mūsų būriui sustojus kieme atėjo vadas ir iškirte į sargybas. Aš papuočiau į sargybą iš septynių žmonių. Viršininku buvo paskirtas kareivis Kuksa — drąsus žvalgas. Atėjom į nurodytą vietą. Tai buvo vienkiemis netoli nuo Bebrinės už 3-jų ar 4-rių kilom. Mums čia atėjus prasiblaivė ir dangus ir mums pasirodė skaišti saulutė. Mes buvom čionai atsiųsti mūsų sparno apsaugojimui. Mums čia atvežė pietų.

Po pietų aš stovėjau sargyboje ir pamačiau už kokio kilom. jojant. Aš pašaukiau viršininką ir parodžiau jam jojančius. Mes priskaitėm jojančių dvy-

Iš kariuomenės gyvenimo.

Lietuvos Kariuomenės Karininkų Kliubo atidarymas. Spalių 16 d. 21 val. iškilmingai atidarytas Lietuvos Kariuomenės Karininkų Kliubas. Iškilmėje dalyvavo Valstybės Prezidentas, Krašto Apsaugos Ministeris majoras Sližys, Vidaus Reikalų Ministeris Žalkauskas, Švietimo Ministeris Bystras, Valstybės Kontrolerius Zubrickas, Kariuomenės Vadas generolas Žukauskas, visi mūsų kariuomenės generolai ir atskirų dalių vadai, Seimo nariai, visuomenės veikėjai ir daug visų dalių karininkų. Buvo taipogi ir kitų valstybių karo atstovų. Kliubą pašventino kanauninkas Tumas.

Labai malonu pažymėti, kad dalis moterų buvo tautiniuose rūbuose, kurie atrodo daug gražiau, negu labai biauri ir nedorybini „madni“ dabartini tualetai. Kad taip tą gerą pavyzdį pasektų ir kitos mūsų moterys.

Mjr. R.

Del lenkiškų pamaldų Šančių bažnyčioje. Paskelbtoji „Kario“ Nr. 37 korespondento Žalučio žinutė, kad Šančių mūro bažnyčioje kareivių pamaldų laike gieda lenkiškai, neatatinka tiesai, nes kareivių pamaldų laike griežia pulko orkestras, jeigu-gi orkestras negriežia, tai vargonai atsakinėja laike giedotinėms mišioms.

2 p. pulko kapelionas.

T e a t r a s.

1 Pasienio pulko 11 kuopos kariai rugsėjo m. 30 d. š. m. Rusnėj (Klaipėdos krašte) surengė vakarėlį. Buvo vaidinta dvi komediji: „Jurgis Žiburys“ ir „Vargšas Tadas“. Pradžia, kaip buvo skelbta, punktualiai prasidėjo 19 v., del ko mylintiems vėluotis, iki pirmai pertraukai, prisiėjo pastovėti už durų.

Vakaras pradėtas Tautos Himnu. Po to sekė pirmoji komedija „Jurgis Žiburys“. Suvaidinta gerai. Antra komedija „Vargšas Tadas“ irgi pavyko gerai. Laike pertraukų griežė dūdų orkestras. Po lošimo vienas klaipėdiečių prąkalboj pasveikino Didžiosios Lietuvos sūnus karius, pirmą kartą surengusius šioj apylinkėj viešą vakarėlį, linkėdamas, kad tokie vakarėliai čia būtų rengiami kuo dažniausiai ir su didžiau-

siu pasisekimu. Be to reiškė didžiausio džiaugsmo, kad Mažosios Lietuvos nors dalis po tiek daug atskirimo metų vėl gavo prisijungti prie savo motinos Lietuvos. Kalbą užbaigė žodžiais: „Lai būna mūsų Tėvynė Lietuva aukščiau viso ko“. Salėj suskambėjo triukšmingas „Valio“. Orkestrui pradėjus griežti Himną visa publika, kurios buvo pilnutėlė didelė salė, pritarė giedodama.

Toliau sekė šokiai ir žaislai. Tvarka buvo gera, tik gaila, kad keletas „kultūringų“ (kaip jie save mėgsta vadinti) vokiečių, gerokai įkaušę artimam restorane, mėgino savotiškai linksmintis ir rūkyti salėj, bet milicija juos pašalino.

Vakarėlis buvo surengtas, kad duoti progos čia esantiems kariams lavintis, gražiai pasilinksinti ir susiartinti su vietos lietuviais, kad jiems parodyti, jog ne tik vokiečiai, bet ir mes mokam lošti, gražių dainų padainuoti ir puikių žaislų žaisti. Rengėjai tai pasiekė. Viso įplaukų gauta 465 litai, iš kurių: vakarėlio išlaidoms padengti paimta 322 lit. 70 c. Gryno pelno liko 142 lit. 30 centų.

Pelnas paskirtas kuopos knygynėlio steigimui. Baigdamas šią žinutę rašyti, turiu išreikšti gilią padėką vietos lietuvaityms, maloniai sutikusioms dalyvauti lošime ir prisidėjusioms ir prie scenos įrengimo.

B u v ė s.

Karių Dramos trupės vaidinimai 6 p. P. K. Margio pulke. Rugsėjo mėn. 18 ir 19 d. minima trupė suvaidino operetes „Consilium Facultatis“, „Kuprotas Oželis“ ir 3 v. dramą „Kova“. Į vaidinimus buvo susirinkę ir kitų įgulos miesto dalių kariai kaip 4-to artilerijos pulko, minosvaidžių bataliono ir t. t.

Ši įgula yra mačiosi Valstybinio Teatro Dramos vaidinimus, kaip „Meilė ir Klasta“ „Valdovo Sūnus“, „Glušas“, „Pinigėliai“, „Potašas ir Perlamutras“, — gerai pastatyta Licnskio k-ja „Nervai“, tragedija „Pilėnų Kunigaikštis“, kuri į kareivius padarė didžiausio; įspūdžio dabar ir Kauno K. D. M. trupės vaidinimai tapo įpinti į bendrą vaidinimų vainiką. Kariai už vaidinimus yra dėkingi ir daugiau jų laukia.

liką žmonių. Jie vedėsi karvę. Jie tur būt buvo karvių ir kiaulių medžioti ir nujojo Bebrinės linkui.

Per šią dieną mes vėl negavom užmigti. Vakare atėjo kareivis su įsakymu, kad eitumėm į kuopą. Atėję į Liudvinavą kuopos jau neberadom. Jį buvo jau išėjus. Čia prisirinko iš visų sargybų kareivių beveik visas būrys. Tada visi pasileidom paskui kuopos, iš sykio visi ėjo sparčiai, bet paskui pradėjo mažinti žingsnį, o kiti pradėjo net atsilikti. Praėjom kelius kaimus, vienkiemius, dvarus, o kuopos vis nepasivijam. Visi buvo užsidarę ne tik duris, bet ir langus. Sūnės ir tie niekur nelojo, tartum ju visai ir nebūtų. Be jokio atilsio perėję kokius dešimtis kilometrų daugiau jau nebegalėjom greičiau eiti ir tęsėm kelią nesukubėdami. Pagalios radom ir Šiaulių bataliono kareivius su kulkosvaidžiais, o už kokių porą kilom. radom ir savo kuopą šalia kelio pievelėj gulinti. Mes įlindom tarp kitų ir atsigulėm ant žemės. Žemė buvo šalta ir rasota, o čia dar visą laiką eidami sušilom. Kai atsigulėm pasidarė šalta ir pradėjau dantimis nuo šalčio barškinti. Eiti ir nebegalima buvo: pakinkliai ir kojos skaudėjo nuo vaikščiojimo per kelias dienas ir naktis iš eilės ir visą laiką beveik nemiegant. Aš atsigulėm manydamas, kad per miegą nejausių šalčio. Kiti knarkė, kaip namie ant pečiaus. Ir tik norėjau užmigti. Kaip užgirdau vado balsą: Stok! Eisime.

Taigi gavęs miego tik pauostyti vėl turi keltis ir eiti. Aš jau spėjau ataušti ir, drebėdamas nuo šalčio, atsikėliau. Kojos per tą trumpą laiką sustingo ir nenorėjo manęs daugiau klausyti. Kol aš jas vėl išmilkinau—negalėjau paeiti.

Ir taip visi drebėdami nuo šalčio ir skalindami, kaip vilkai, dantimis sustingusiomis ir puslėtomis kojomis, išsirikiavę po keturius, leidomės kelionėn. Ėjome gana ilgai. Kelias buvo šlapias po lietaus ir slydus, tai gi kojos slydynėjo ir sunku buvo eiti.

44. Latvių Subačiuj.

Auštant mes sustojom viename dideliame dvare. Čia radome jau štabą, vieną bateriją. Judeničio armijos būrį ir dar kaž kokią kuopą. Čia mums pavelyjo gulti ir mes leidomės po dvarą šiaudų ieškoti. Vienoj daržinėj radom šiaudų, atsinešėm dviese po glėbį, pasidėjom po medžiu ir susiglaudėm atsigulėm ir užmigom, nors ir buvo šalta.

(Bus daugiau).

— Koks yra geriausias išrodymas, kad trečioji koja žmogui yra nereikalinga?

— Kada mums pakiša koją (trečią) ir mes parpuolame.

Koncertas. Rugsėjo mėn. 17 d. tame pačiame pulke įvyko koncertas, dalyvaujant p. p. V. Januškaitei, P. Olekai ir Stupeliui.

Solistai ir pianistai išpildė keletą dainų, k. a. „Kaip karalius karan jojo..“, „Pamylėjau aš jį..“ „Kas ant žirgelio..“, „Blusa“ ir kiti. Publikos prisirinko apščiui. Į koncertą tapo pakviesta kuopų ir komandų po vieną kareivį ir gimnazijos bei mokytojų kursų 30 auklėtinių (pastarieji mažu atlyginimu).

Koncertas padarė į klausytojus gerą įspūdį: daugelį kartų karštu katučių plojimu solistai tapo iššaukti pakartoti savo dainas. **K l e v a s.**

— *Ką akininkas, atvažiuojęs turgavietėn, pirmiausia sako?*

— *Tpru!*

Terminai Kariuomenės Teismo reikalams.

(Žiūr. „Kario“ 42 Nr.).

100. Aplinkybių išdėstymas, dėstymas — изложение обстоятельств.
- Bendros teismo proceso tvarkos išimtis, išimtis iš bendros teismo proceso tvarkos — изъятие из общего судопроизводства.
- Išimti, atimti, pašalinti — изъять.
- Turtas — имущество.
- Svetimos kitos valstybės sprendimas — приговор иностранного государства.
105. Svetimašalis — иностранец.
- Inspekcinė apžiūra — инспекторский смотр.
- Iš tarnybos išmesti, išmetimas — исключение из службы.
- Civilis skundas — иск гражданский.
- Tarnybos pareigų ėjimas — исполнение обязанностей службы.
110. Sprendimų vykdymas — исполнение приговоровъ.
- Vykdomasis raštas — исполнительный лист.
- Sprendimų taisymas — исправление приговоровъ.
- Tyrimas — испытание.
- Civilis skundas, - e, ieškovas — истец гражданский.
115. Turto naikinimas — истребление имущества.
- Kankinimas, kankinti — истязание (подвергать истязаниям).
- Skaičiavimas (pabaudos laiko skaičiavimas) — исчисление (исчисление времени наказания).
- Kadras — кадр.
- Valstybės nuosavybė — казенная собственность.
120. Valstybės valdžios valdybos — казенная управа.
- Teismo kandidatas — кандидат на судебную должность.
- Kapelmeistras — капельмейстер.
- Kapituliacija — капитуляция.
- Ūkvaizdys, kaptenarmas — каптенармус.
125. Karantinas — карантин.
- Sargyba — караул.
- Kortos, žemėlapiai — карты.
- Kasacijos tvarka — кассационный порядок.
- Kasacijos skundas — кассационная жалоба.
130. Sunkieji darbai — каторжная работа.
- Butpinigiai — квартирные деньги.
- Šmeižtas, apkalba, apkalbėjimas — клевета.
- Pajamų - išlaidų knygos — книги приходо-расходных.
- Komisinis gaminimas, tiekimas, rengimas, paruošimas, pristatymas — комиссионная заготовка.
135. Komercinis gaminimas, ruošimas — коммерческая заготовка.
- Tardymo komisija — комиссия следствия.
- Apsarginiai, palydovai — конвойные.
- Kontrabanda — контрабанда.
- Konfiskacija, konfiskavimas — конфискация.
140. Nuorašas — копия.
- Trumpas sprendimas — краткий приговор.
- Vogimas, vagystė — кража.
- Trumpas tarnavimas — кратковременное нахождение на службе.
- Virėjas — кашевар.
145. Tvirtovė — крепость.
- Vėjavaikiškumas — легкомыслие.
- Melagingas liudymas — лжесвидетельство.
- Melagingas pranešimas, pareiškimas — лживый донос.
- Asmens įžeidimas — личная обида.
150. Sulaikymas — личное задержание.
- Teisių, laipsnio atėmimas — лишение прав.
- Miškų vadybos — лесное ведомство.
- Jaunametis liudytojas — малолетний свидетель.
- Manifestas — манифестъ.
155. Marodierius — мародер.
- Medalis — медаль.
- Medicinos sritis, dalis — медицинская часть.
- Lėtumas (tardymo) — медленность (производства следствия).
- Matavimo vadyba — межевое ведомство.
160. Menonitai — менониты.
- Metrikos, metrikų knygos — метрические книги.
- Jaunesnieji ir vyresnieji — младшие и старшие.
- Jaunystė — молодость.
- Tylėjimas — молчание.
165. Motivuoti — мотивировка постановлений.
- Sukčiavimas, suktybė — мошенничество.
- Pederastija — мужеловство.
- Uniformos daiktai, dalykai — мундирные вещи.
- Priemonė užkirsti keliui pasišalinti nuo tardymo ir teismo — мера пересечения способов уклоняться от следствия и суда.
170. Gyvenamoji vieta — мѣстожителство.
- Miestietis — мещанин, (горожанин, городской житель).
- Sekti, prižiūrėti — наблюдать.
- Prižiūrėtojas — надзиратель.
- Priežiūra — надзор.
175. Paskyrimas, paskirtis — назначение.
- Bausmė — наказание.
- Taisyklės, instrukcija — наказ.
- Ketinimas, ketinti — намерение.
- Priminimas, priminti — напоминание.
180. Karo tvarkos (padojimo) ardymas — нарушение воинского благочиния.
- Bylų priklausomybės ardymas — нарушение подсудности дел.
- Smurto, prievartos veiksmas — насильственное действие.
- Prievarta — насилие.
- Vyresnybė — начальство.
185. Karo tarnybos pradžia — начальный момент военной службы.
- Tikrosios tarnybos pradžia — начало действительной службы.
- Bylų kėlimas, pradėjimas — начатие дел.
- Atostogose esantieji — находящиеся в отпуску.
- Nelvarkingumas, nevalyvumas, apsileidimas, nerūpestingumas — небрежность.

190. Neinkriminavimas, neįskaitymas — невменение.
Neakylumas — невнимательность.
Nešaukimas — невызов.
Blogos kokybės gaminiai, produktai — недобро-
качественные продукты.
Nepranešėjas — недоноситель.
195. Nežinoma priežastis — неизвестная причина.
Įsakymų nevykdymas — неисполнение при-
казаний.
Gynėjo nepaskyrimas — неназначение за-
щитника.
Būtinasis apsigynimas (įstatymų leidžiamas apsi-
gynimas) — необходимая оборона.
Nepagerbimas — неоказание уважения.

(Bus daugiau).

- *Koksai gyvulus labiausiai panašus į katę?*
— *Katinas.*

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Karo Muzėjus puošiasi.** Jau baigiama įrengti Karo Muzėjaus darželyj fontanas. Jį puoš a gr. Alfr. Tiškevičiaus dovanotas dievaitis Kaukelis. Pradėta statyti paminklas Lietuvos atgimimo patriarchui d-rui Jonui Basanavičiui. Paminklas bus statomas netoli fontano. Akmenys paminklui atvežti nuo sienos skyrusios Mažąją Lietuvą nuo Didžiosios. Prieš paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę manoma statyti aukuras, kuris liepsnos laike vakarinių vėliavos nuleidimo iškilmių, vietoj dabar liepsnojančių žibintuvų.

— **Lietuvos Bankas** š. m. spalio m. 15 d. turėjo bendrą aukso fondą 16.390.500 lt. sidabro — 248.240 lt., dol. sv. ir kit. tvirta svetima valiuta 40.241.498 lt. 25 ct.; banknotų apyvartoje turėjo 56.783.938 lt. 69 ct.

— **Gelžkelio Kaunas — Vievis tvarkraštis.** Nuo spalio 15 d. traukinys 41 Nr. vaikščios šiuo tvarkraščiu:

	ateina	išeina
Vievis	—	5.10
Žasliai	5.40	5.50
Kalšedorys	6.10	6.50
Proveniškiai	7.18	7.33
Palemonas	7.51	7.52
Kaunas	8.10	—

— **Audra Klaipėdoje.** Spalio 15 d. čia siautė didelė audra su perkūnija. Žaibo teko užgauta ir sugėgė visos ūkininko Briuvelaičio Mozuriškių km. triobos. Audros pridaryta daug nuostolių.

— **Mūsų miškai.** Š. m. paskirta iškirsti apie 11.000 ha miško. Iš šio ploto skiriama 273 ha karių šeimynoms, 772 ha karo padegėliams ir t. t. Iškirsto ploto 3000 ha jau apsėta mišku, 6000 ha plotas bus apsėtas sekančiais metais.

— **Lietuvos Universitete** š. m. yra 1366 studentų ir 219 laisvųjų klausytojų.

— **Buvusioje š. m. Lietuvos prekybos ir pramonės parodoje** dalyvavo savo išdirbiniais 14 valstybių, be to be tarpininkų ar per savo atstovus parodoje dalyvavo 96 užsienio firmos. Per 7 dienas parodą atlankė 58.000 žm. (1922 m. parodą atlankė per 14 dienų 48.000 žm.). Ekskursijų dalyvavo 172 su 8806 dalyviais. Daugiausia ekskursijų buvo iš Šiaulių apskr. — 23 eksk. (su 1024 dalyv.; skaitlingiausios ekskursijos iš Kauo ir Mariampolės apskr.: Kauo apskr. 9 eksk. su 1336 dal. ir Mariampolės ap. 8 eksk. su 1256 dal.

— **Lietuvos Valstybės lždas š. m. rugsėjo mėn.** Bendra Valstybės lždo sumų apyvarta rugsėjo mėn. pasiekė 25 235 307 lt. 30 ct. Grynų tą mėnesį pajamų Valstybės lždas turėjo 14.214 481 lt. 65 ct. Atskaičius tą mėnesį padarytas išlaidas, spalio 1 d. liko 527.524 lt. 24 ct.

Lietuva ir užsieniai.

— **Lietuvos konsulas Tilžėje.** Nuo spalio 15 d. Tilžėje pradėjo veikti Lietuvos Respublikos konsulatas. Konsulu paskirtas Vladas Masiulis.

— **Estijos valdžia** sumaniusi panaikinti savo atskirą atstovybę Lietuvoje. Ji bus sujungta su Estų atstovybe Latvijoje.

Užsieniuose.

— **Reinas pasiskelbė nepriklausomu.** Iki šiol buvusi Vokiečių provincija Reinas, š. m. spalio 22 d. pasiskelbė nepriklausoma Reino respublika. Separatistai (atsiskyrėliai) užėmė visas valdžios įstaigas. Policija nesipriešino. Sudaryta nauja vyriausybė.

Bavarija irgi smarkiai ruošiasi atsiskirti nuo Vokietijos ir paskelbti save nepriklausoma valstybe. Bavarija jau nebeklauso Berlyno vyriausybės įsakymu.

— **Nauji Vokiečių pinigai.** Tuo tarpu Vokietijoje bus išleisti tik laikini bonai. Popierinės markės daugiau nebūsiandos spausdinamos.

— **Vokietijoje del brangenybės** kyla daug neramumų. Kai kuriose vietose užpuolamos krautuvės, bankai, daromos demonstracijos. Policija turi rimtai įsikišti, kad tą visą sudraudus. Kartais būna ir nukautų ir sužeistų.

— **Tarptautinė muitų konferencija** jau prasidėjo š. m. spalio 15 d. Ženevoje. Jai dalyvauja 35 Tautų Sąjungos narių valstybių atstovai, o be to ir Amerikos ir Vokietijos atstovai.

— **Turkų — Austrų derybos.** Greitu laiku prasidės Konstantinopolyje Turkų — Austrų derybos diplomatiniais ryšiams užmegsti.

— **Rumunų žvalgyba** susekusi politinį sąmokslą prieš Rumunų ministerį pirmininką ir kitus ministerius.

— **Vokiečiai turi Amerikos bankuose** 500 milijonų dolerių, kuriuos kiekvieną valandą gali sunaudoti prekybai.

— **Išvengtas Latvių kabineto krizis.** Buvo pradėjęs gręsti Latvių ministerių kabinetui krizis. Spalio 16 d. seimo posėdyje laimingai jis išvengtas. Seimo dauguma pareiškė kabinetui pasitikėjimą.

— **Etnos ugniakalnis** (Sicilijos saloje) vėl pradėtas veikti. Iš savo kraterio išmeta didžiausius dūmų debesius ir pelenų lietus, kuris krintas visoj apylinkėj.

— *Kas atsitinka su murinu (juodoju žmogumi), kai jis įpuola į Raudonąsias jūras?*

— *Sušlampa.*

Sportas.

Lietuvoje.

— **Futbolo rungtynės** š. m. spalio 21 d. Kaune laimėjo: B grupės Vytis — Kovas 3:2, K. S. K. — Makabi 2:1; A grupės K. S. K. — Kovas 3:0.

— **Futbolas Lietuvos Futbolo Pirmenybėms** B grupės įvykusios rungtynės spalio 7 d. davė sekančių vaisių:

„Vytis“ — L.F.L.S. 3:0.

K.S.K. — „Kovas“ 1:1.

Dar įvyks visa eilė rungtynių laike 3 sekančių sekmadienių. Po visų tų rungtynių įvyks galutinės tarp grupės A nugalėtojo ir A rinktinės.

Sporto Lygos susivažiavimas. Greitu laiku įvyks Kaune Lietuvos Sporto Lygos suvažiavimas.

Įsikūrė Lietuvos Dviratininkų Sąjunga, kuri stato sau uždaviniu sujungti visus esančius Lietuvoje ciklistus ir motociklistus į vieną šeimyną. Manoma statyti velodromą, steigti važinėjimo kursus, ruošti ekskursijas, rungtynes, pasivažinėjimus ir t. t. L. D. Šos steigėjai yra p. p. prof. Tadas Ivanauskas, Jurgis Sulginas, kapitonas V. Butauskas, V. Gulmanas ir V. Barkauskas.

Moterų šaudymo pamokas įvedė savo namams Moterų Sporto Mėgėjų Ratelis Kaune, padaręs tuo labai gerą pavyzdį vyrų sporto organizacijoms ir ypač Lietuvos šauliams-ėms. Pamokomis vadovauja prof. T. Ivanauskas.

Ilustruotas žurnalas „Sportas“, skiriamas fizinio lavinimosi reikalams greitu laiku pasirodys ir eis kas dvi savaiti. Žurnalą leis bendromis pastangomis kelios sporto organizacijos. Kiekvienas karys — sportininkas, o taipgi ir atskiros dalys turėtų pasirūpinti tą laikraštį užsiprenumeruoti. Esant Lietuvoje sporto literatūros stokai, skaitytojai ras jame daug naudingos ir sveikos medžiagos. „Sporte“ bendradarbiaus įžymiausieji Lietuvoje fizinio lavinimosi bei sporto žinovai.

Užsieniuose.

Pasaulio bokso čempionas lengvam svoryje prancūzas Kriki š. m. spalio mėn. 6 d. pralošė savo vardą belgui Hebransui, kuris sumušė Kriki 15-me raunde.

Tarptautinį profesionalų Marafono bėgimą š. m. spalio mėn. 7 d. Paryžiuje, laimėjo belgas Van-Hoye, kuris iš 48-ių konkurentų prabėgo distanciją 42 klm. 953 mtr. į 2 val. 52 min. 56 sek.

Prancūzu dviratininkas Kurtel laimėjo dviračių lenktynes 50 klm. į laiką—1 val. 36 min. 39 sek.

Motorinių laivų rungtynės įvyko X. 7 Prancijoje. Laivas „Farman“ padarė 120 klm. į valandą, pervažiavus 17 klm. per 7 min. 29 sek. Motoras buvo 300 HP.

— *Kas randasi tarp „kalno“ ir „pakalnės“?*
— „Ir“.

Redakcijos atsakymai.

Paklaustojui. Jeigu iki 1924 m. sausio 1 d. būsi išstarnavęs du metu — paleis.

6 forto nuskriaustiems krikščionims. Nepadavus redakcijos žiniai savo pavardės ir antrašo, Tamstų laiško aikštėn nekeliamo.

Burbului ir A. Baužai. Važiuojantiems geležinkelio 3 klasės bilietu nepritinka eiti į I klasės bufetą. Reikia prisilaikyti tvarkos ir be įstatymų numatymo.

Valdininkui. Šiomet karo valdininkams kvotimų nenumatoma. Žiūr. 1919 m. Įs. L. K. 171 Nr.

Virš. Vaitkui. Amerikos pilietis, atitarnavęs mūsų kariuomenėi savanoriu, leidžiamas grįžti Amerikon. Kaire ranka sveikintis — neleistina.

„Miško 19 Jonui“. Jūsų paleidimo laikas karo tarnybon neįsiskaito.

Nykštukui. Neatvykęs turėjo teisės ir be Jūs nuteisti. Jeigu kariuomenėi pareigasėjai sąžiningai liūdymą žemei galėsi gauti.

Vienam dalyvavusių. „Iš pirmų 3 pulko dienų“ įdėsimę vėliau. Ačiū!

P. Zigmantavičiui. Šiuo tarpu neturėt teisių būti paleistas.

Virš. Maminskui. Ar galėtumėt dabar žemės gauti sunku pasakyti. Kreipkitės į to apskr. žemės tvarkytoją, kuriame norite gauti.

Durneikai. Gerai perskaitykit „Karių Prievolių Įstatymą“, kuris 1922 m. Įsakymuose Kariuomenei buvo paskelbtas ir iš jo galėsite susekti teisėtai pašauktas ar ne.

Ruoževičiui. Į tą žemę turi teisės mirusio dukterys.

Tiems patiems. Jeigu Jūsų dalies vadas nieko prieš neturės galima nešioti ir laipsnio žymį. Įsakymais nenumatyta.

Užinteresuotajam. Gali ir pėstininkų pulkų mokomos dalys nešioti žymes, nustatytas Įs. Kar. 53, III. sk. 8 §.

J. Mataičiui. Tėvo sesuo turi teisės bylą teisme kelti. Koki dalis jai priklausytų galit suprasti iš š. m. „Kario“ 34 Nr. 162. ats.

„I. I. 234“. Jeigu nusikaltimas padarytas iki 1922 m. VIII. 1 d. tai 8 § taikomas ir 1/3 bausmės numetama. Ka-

J. Martinkėnui. Amerikon jūs neišleis. sacijos skundu, jeigu terminas nėra praleistas galit duoti.

Žemdirbiui. Norint sužinoti savo prašymo pasekmes reikia klaust kol atsakys. Laikas atsakyti negal būt nustatytas. Parduodant žemę, pardavėjui kaina nenustatyta. Dokumentus reikia tvirtinti prie notaro.

Klaidų atitaisymas.

42 „Kario“ numerij 463 pusl. po karikatūra klaidingai padėta, kad tai vyr. ltn. Jenerio piešinys.

Pranešimas.

Kadangi daugelis kreipiasi į Karių Mokymo Dalį, klausdami, kas yra sporto organizacijose kariuomenės sporto atstovu, pranešame, kad dabar nei S. Garbačas, nei niekas kitas nėra kariuomenės sporto atstovu.

Karių Mokymo Dalis.

Jau išėjo iš spaudos

„MŪSŲ ŽINYNO“ 14 Nr.

(Rugsėjo — Spalių).

Gydytojas kapitonas Žemgulys. Apie kai kurias tendencijas karo medicinoje. Gen. št. pulk. leit. Černiveckis: Dujų kautynės. Pulk. leit. Betcheris: Vokiečių toli šaudantieji 1918 m. pabūklai. Karo valdininkas Grudzinskas: Karo paskolos. Kapitonas Steponaitis: Karo mokslo klubas Rusijos vakarų fronte. Gen. št. pulk. Boleckis: Kauno tvirtovės gynimas. Pulk. A. Bobinskis: Mikrotelefono aparatai ir komutatoriai prancūzų kariuomenei aprūpinti. Docentas A. Rimka: Lietuvos karo nuostoliai. Naturalis gyventojų judėjimas Lietuvoje 1915-22 m. Kalbos dalykai: Terminai kariuomenės teismo reikalams. Kritika ir bibliografija: Majoras Biržiška, Kap. Ruseckas, Kap. Steponaitis: lietuvių knygos. Pulk. Brofeldtas: Prancūzų ir belgų knygos. Pulk. Boleckis, Kap. Steponaitis, Maj. Ružancovas: Serbų knygos. Karo literatūros rodyklė. Atsiųstos knygos.

Administracija prašo atsiųsti karius su igaliojimais atsiimti prenumeruotus numerius.

A. GRINCEVIČIAUS RŪBŲ KIRPIMO AKADEMIJA

Kaunas, Vytauto prosp. 21 Nr.

Nuo lapkričio 1 d. prie Akademijos atidaroma vyriškų ir moteriškų dailės darbų dirbtuvė, į kurią yra pakviesti geriausi specialistai darbininkai ir dar-
bininkės.

Darbas atliekamas greit, kainos pri-
namos. Čia pat gaunama įvairių fa-
sonų iškarpu.

Jau išeina iš spaudos populerus
MOKSLO ŽURNALAS

KULTŪRA.

Nr. 1 TURINYS:

1. Redakcijos žodis.
2. Prof. V. Čepinskis — Mokslas.
3. J. Elisonas — Regeneracijos reiškinys gyvulių gyvenime.
4. J. Končius — Pažinkime savo kraštą.
5. V. Tarasenska — Alk'akmenys Trakų apskrity.
6. Z. Kuzmickis — Vestuvių drama.
7. Jaunas pilietis — Demokratija ir kope-
racija.
8. Vl. Putvinskis — Bangos.
9. Vaižgantas — Dirbkime.
10. Pajėgos ratas.
11. Vabzdžiai — ligų platintojai.
12. Iš „Kultūros“ b-vės darbų.
13. Ir t. t.

„KULTŪROS“ kaina: metams—12 litų, ¹/₂
m.—6 lt., atskiras numeris — 3 litai.

Norintiems prenumerata bus imama uždėtu mokesčiu. Visų suinteresuotųjų prašome paskubėti atsiliepti ir užsisakyti, kad laiku žurnalą gautumėt. Kas nori Nr. 1 pamatyti atsiųskit laiškų pašto ženklų už 3 litus — išsiųsime.

„KULTŪROS“ b-vė, Šiauliai, Dvaro g., 24.

LIETUVOS ŽINIOS

Vienintelis Lietuvoje laisvos ir pro-
gresyvės minties dienraštis.

„LIETUVOS ŽINIOS“ tvirtai gina Lietu-
vos liaudies reikalus, ypač žemės reformą
ir stovi sargyboje obalsio: Laisva nepri-
klausoma, demokratinga Lietuva su Vil-
nium ir Klaipėda.

„LIETUVOS ŽINIOS“ suteikia kas dieną
naujausių žinių ir nesibijo tirti teisybės
žodį.

„LIETUVOS ŽINIOS“ vienintelis Lietu-
voje dienraštis, kuris gina Amerikos Lie-
tuvų reikalus ir paduoda naujausių žinių
iš gyvenimo mūsų brolių Amerikoje.

„LIETUVOS ŽINIOS“ laikas nuo laiko
yra papuošiamas karikatūromis bei kitais
paišiniais.

K A I N A:

Lietuvoje mėnesiui 5 lt., užsieny 7 lt.

„Lietuvos Žinių“ Administracija.

Kaunas, Laisvės Al. Nr. 60 Telef. 223.

„SPORTAS“

Vienintelis Lietuvoje iliustruotas dvi-
savaitinis žurnalas, skiriamas visoms
sporto šakoms ir medžioklei.

Žurnalo tikslas ir uždavinys: platinti svei-
kas ir tikras sporto idėjas Lietuvoje ir pro-
paganduoti sporto reikšmę fizinio lavinimosi
bei *auklėjimo* srityje. „Sporte“ bus dedamos
plačios informacijos apie Lietuvos ir užsie-
nio sporto gyvenimą. Kadangi sportas ypa-
čiai daug sekėjų turi kariuomenėje ir mo-
ksleivijoje, „Sporto“ Redakcija veda skyrius:
I. *Sportas kariuomenėje* ir II. *Sportas mokyklose*
1924 m. *prenumeratoriams* ruošiamas kon-
kursų brangioms, įdomioms premijoms įgyti.
Konkursai įvyks: medžioklės, futbolo ir dvi-
račių sporto skyriuose. Dalyvavimas kon-
kurse nėra sudėtinas, bet priinamas kiek-
vienam sportininkui.

Prenumerata metams — 20 litų. Užsienyje
(išskiriant Latviją ir Estiją) dvigubai. Atskiro
numerio kaina — 1 litas.

Redakcija ir Administracija: Kaunas, Duo-
nelaičio gatvė 18 Nr.

Red ir Ad. atdara kasdien 11—12 v. ryto.